

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

עב. תורה אור השלם

1. ויגלו מלך אשר את ישראל אשורה ויחםם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי קדי:
2. וארו חידה אחרי תנינה דמייה לרב ולשטר חד הקמת וקלת עלעין בפמה בין שנה וכן אמרין לה קמי אבלי בשר שינא: דניאל ז ה

גליון הש"ס

תום ד"ה בין וכו' וצ"ל דשני פקודות הן. עיין עירובין דף י"ט ע"א מד"ס. א"ט בין הנכרות:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומלת וכו' במיה הראשונה שבתראה וכו' והיא צבל וקש"י בפומה כל"ל וד"ל: פ

לעני רש"י

אישר"א [אשוריים] י. שיה ערבות. בדב"ר [ובדב"ר]. ברכת דגים.

לְהַךְ נִיסָא דְפָרְתָא עַד הַיּוֹבָן. פ"י נקונטרס להכי לא זעבי למתת פרת עד היכל לפי שפרת נופל בחדקל ועוד צבל מושכת למטה ממנו עד אפמיא תמאה כדאמר לעיל: **איתתא בעא** מינייהו ולא יהבו ליה. ולכן הוליא עליהם לעו וי"מ דקאי ארזב פסא ולא נהירא דחי"ו שיעלה זדעמו של איתא לתיק להוליא לעו עליהם שלא

מלך מוסר לא זעבי למתת פרת עד היכן לפי שפרת נופל בחדקל ועוד צבל מושכת למטה ממנו עד אפמיא תמאה כדאמר לעיל: לכה גיסא דפרת עד היכל. התפשט רחבה של צבל: מאי דעסק. שבתא לישאל: משום צירס שמת צירס שישבת בהך גיסא מיבעיא לך: מייחסי דפומבדיתא. שהיא בין שמי הנחרות מצירס נסבי ש"מ מוחזקין הם בה בחוקת יחוס: **כמתוקס ליוחסין**. בארחה ורחבה של צבל: קד מתוקס לגישין. דקיימא לן (גישין דף 73). המציא גט משאר ארלות כריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם לפי שאין בקיאין לשמה והמציא גט מארץ ישראל לצבל אינו כריך לומר וצבל הרי היא כארץ ישראל לגישין? שאף הם היו חכמים ובקיאין לשמה: **עד ארצה סניינא**. אגס של קניס וערבה שקורין אושריא: סניינא דגשרא. שני אגמים היו למטה מהגשר זה למטה מזה: **חביל ימא**. שם מקום: **סכילתא דצבל**. מכלילת ותפארתה של צבל ליוחסין: **שוניא וגוציא וליורעא**. מקומות הם: **סכילתא דחביל ימא**. תפארת של חביל ימא: **איסתא צעא מינייהו**. כותיים לא נתעברו צעם אצל הקול ימא על ידי ששאל כותי אחד אשה מהם אצל הם לא נתנו לו. ויש אומרים רב פפא צעא מינייהו איתתא ולא יחבי ליה לכה היה מוליא עליהם שמך פסול וקשה צעיני לומר כן: **גוגולא**. פומבדיתא קרי גולה צראש השנה (דף 77 ב): **מאיסי דקירא**. מקום על נהר פרת למעלה מכל המקומות הנזכרים למעלה: **והאמר ר' יוחנן**. לעיל? מיתקותא דצבל כפרת עד מעברתא דגדמא ותו לא: **אמר אביי לרועה נפקא**. כאלכסון ממעברתא דגדמא ומקפת את הפסולין עד מעלה מאיסי דקירא שהיא מן הפסולין ושוט משוט צפי הרלועה על פרת: **חלוון**. נהר: **וינתם חתה וצחור**. צעשרת השצטיס שהגלה סנהרבי משטעי: **וכון לפסול**. כל מקום שגלו השצטיס נטמעו עובדי כוכבים צצנותיהם ועוד כוכבים ועוד הבא על צת ישראל אפילו למ"ד (יבמות דף מה). הולד ממזר לא הוי פגום מיהא הוי:

שונים וגוביא תכילתא דחביל ימא רבינא אמר אף ציצורא תניא נמי הכי חנן בן פנחס אומר חביל ימא תכילתא דבבל שונים וגוביא וציצורא תכילתא דחביל ימא אמר רב פפא והאידינא איערבי בהו כותאי ולא היא איתתא הוא דבעא מינייהו ולא יהבו ליה מאי חביל ימא אמר רב פפא זו פרת? דבורס? ההוא גברא דאמר להו אנא מן שוט מישוט עמד רבי יצחק נפחא על רגליו ואמר שוט מישוט בין הנהרות עומדת וכי בין הנהרות עומדת הוא אמר אביי אמר ר' חמא בר עוקבא אמר רבי יוסי בר' הנהרות הרי היא כגולה ליוחסין והיא קיימא אמר ר' יוחנן? מאידי דקירא ולעיל והא אמר רבי יוחנן? עד מעברתא דגיומא אמר אביי? רצועה נפקא אמר רב איקא בר אבין אמר רב חננאל? אמר ר' חלוון? ניהוונד הרי היא כגולה ליוחסין א"ל אביי לא תציתו ליה יבמה היא דנפלה ליה התם א"ל אמר דידי היא דרב חננאל היא אויל שילוח לרב חננאל אמר להו הכי אמר רב חלוון ניהוונד הרי היא כגולה ליוחסין ופלוגא דר' אבא בר כהנא דאמר ר' אבא בר כהנא מאי דכתיב וינתם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי חלח זו חלוון חבור זו? הדריב נהר גוזן זו גינזק ערי מדי זו חמדן וחברותיה ואמרי לה זו נהוונד וחברותיה מאי חברותיה אמר שמואל כרך מושבי? חוסקי ורומקי אמר רבי יוחנן וכולם לפסול קסלקא דעתא מושבי היינו מושכני והאמר ר' חייא בר אבין אמר שמואל מושכני הרי היא כגולה ליוחסין אלא מושבי לחוד ומושכני לחוד? ותלת עלעין בפומה בין שיניה אמר רבי יוחנן זו חלוון הדריב ונציבין שפעמים בולעתן ופעמים פולצתן וארו חיזא אחרי תנינא דמיה לדוב? תני רב יוסף אלו פרסיים שאוכלין ושותין כדוב ומסורבלין כדוב ומגדלין שער כדוב ואין להם מנחה כדוב ר' אמי כי הוה חזי פרסא דרכיב אמר היינו דובא ניידא א"ל רבי ללוי הראני פרסיים אמר ליה דומים לחיילות של בית דוד הראני חברין דומין למלאכי חבלה הראני ישמעאליים דומין לשעירים של בית הכסא הראני תלמידי חכמים שבבבל דומים למלאכי השרת כי הוה ניחא נפשיה דרבי אמר הומניא איכא בבבל כולה? עמונאי היא? מסגריא איכא בבבל כולה דמוזירא היא בירקא איכא בבבל שני אחים יש? שמחליפיים נשותיהם זה לזה בירתא דסטיא איכא בבבל היום סרו מאחרי המקום דאקפי פירא בכורי בשבתא ואזיל וצדו בהו בשבתא ושמתניהו ר' אחי ברבי יאשיה ואישתמוד אקרא דאגמא איכא בבבל אדא בר אהבה יש בה היום

והאידינא הוא דליוה פרסאי. שלקחוהו ממקומו ונאחוהו למעלה מאקרא ולהכי לא זעבי למתת פרת עד היכן לפי שפרת נופל בחדקל ועוד צבל מושכת למטה ממנו עד אפמיא תמאה כדאמר לעיל: לכה גיסא דפרת עד היכל. התפשט רחבה של צבל: מאי דעסק. שבתא לישאל: משום צירס שמת צירס שישבת בהך גיסא מיבעיא לך: מייחסי דפומבדיתא. שהיא בין שמי הנחרות מצירס נסבי ש"מ מוחזקין הם בה בחוקת יחוס: **כמתוקס ליוחסין**. בארחה ורחבה של צבל: קד מתוקס לגישין. דקיימא לן (גישין דף 73). המציא גט משאר ארלות כריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם לפי שאין בקיאין לשמה והמציא גט מארץ ישראל לצבל אינו כריך לומר וצבל הרי היא כארץ ישראל לגישין? שאף הם היו חכמים ובקיאין לשמה: **עד ארצה סניינא**. אגס של קניס וערבה שקורין אושריא: סניינא דגשרא. שני אגמים היו למטה מהגשר זה למטה מזה: **חביל ימא**. שם מקום: **סכילתא דצבל**. מכלילת ותפארתה של צבל ליוחסין: **שוניא וגוציא וליורעא**. מקומות הם: **סכילתא דחביל ימא**. תפארת של חביל ימא: **איסתא צעא מינייהו**. כותיים לא נתעברו צעם אצל הקול ימא על ידי ששאל כותי אחד אשה מהם אצל הם לא נתנו לו. ויש אומרים רב פפא צעא מינייהו איתתא ולא יחבי ליה לכה היה מוליא עליהם שמך פסול וקשה צעיני לומר כן: **גוגולא**. פומבדיתא קרי גולה צראש השנה (דף 77 ב): **מאיסי דקירא**. מקום על נהר פרת למעלה מכל המקומות הנזכרים למעלה: **והאמר ר' יוחנן**. לעיל? מיתקותא דצבל כפרת עד מעברתא דגדמא ותו לא: **אמר אביי לרועה נפקא**. כאלכסון ממעברתא דגדמא ומקפת את הפסולין עד מעלה מאיסי דקירא שהיא מן הפסולין ושוט משוט צפי הרלועה על פרת: **חלוון**. נהר: **וינתם חתה וצחור**. צעשרת השצטיס שהגלה סנהרבי משטעי: **וכון לפסול**. כל מקום שגלו השצטיס נטמעו עובדי כוכבים צצנותיהם ועוד כוכבים ועוד הבא על צת ישראל אפילו למ"ד (יבמות דף מה). הולד ממזר לא הוי פגום מיהא הוי:

וחתה וצחור. צעשרת השצטיס שהגלה סנהרבי משטעי: **וכון לפסול**. כל מקום שגלו השצטיס נטמעו עובדי כוכבים צצנותיהם ועוד כוכבים ועוד הבא על צת ישראל אפילו למ"ד (יבמות דף מה). הולד ממזר לא הוי פגום מיהא הוי:

וחתה וצחור. צעשרת השצטיס שהגלה סנהרבי משטעי: **וכון לפסול**. כל מקום שגלו השצטיס נטמעו עובדי כוכבים צצנותיהם ועוד כוכבים ועוד הבא על צת ישראל אפילו למ"ד (יבמות דף מה). הולד ממזר לא הוי פגום מיהא הוי:

(א) [עי' ברכות נ"ג ע"ב].
 (ב) [עי' מוס' ר"ה כ"ג].
 (ג) [עי' ר"ה ז'].
 (ד) [עי' תלמוד לומר מה חללת מונחה שנגבלתא קר זו מונחתה של ארלות על צבל פי אחר ארחת צבל עור]. (ה) [בבב"ב].
 דבורסאי. דבורסאי דמא כלל, יוסף כלפמיט ע"פ הרש"ל. וברוסאי מוכר כנסהדין קט ע"א ע"ש.
 (ו) [גי' העיקר ע"ד דקי' מהלך [וכי' כמ"ל]].
 (ז) [לעיל ע"פ ט"ב]. (ח) [גישין ז' ד"ה מ, ט]. [ל'אמר רב' ל'פא כמ"ל]. (י) [י'הונד' ל'פא כמ"ל]. וכן ימכות המהש"ל, ט]. (י"א) [יבמות טו; ט]. [בבב"ב]. מייחסי וכי' ציצומת ובעירין.
 (י"ב) [בבב"ב]. חידק, ויחיה ציצומות, ט]. לעיל ע"א. ע"ש, ט]. עיין ב: מנהל יא, ט]. [בבב"ב]. ובעי' דעמונאי, ט]. [בבב"ב]. דבורסאי ובעי' סכילתא, ט]. [בבב"ב]. ובעי' טס], ק]. [בכ"ב]. נגיטין ו ע"א, ע"ש, ט]. [דף ע"א]. ט]. [בבב"ב]. הראשונה. ולפינו כרס"ל. ובעי' טס גומס כמ"ל פ"ס ע"ש, ט]. [פי' לעיל מט ע"ב], א]. [ופ"ע שבת קמ"ה ע"ג, ובעי' טס ד"ה מייחסיין].

מוסף רש"י

ובולם לפסול. רזון ממזרים שנתמעו עשרת השצטיס בעבודת כוכבים (ל"ל צנות עשרת השצטיס עובדי כוכבים) וצניין הרי הן סכילתא ויוסי בנהן איקור ממזרות, וכן לא מיהרו או נשאו זה אמותא או נשאו והיו הן ממזרים ויבמות וי. שפעמים בולעתן ופעמים פולצתן. ג' מדיעות הו תמיד מודות זה המשלימות ענה (דניאל ז ה). וארר. והיא, אחרי. אחרת (ע"ז). ומסורבלין. מלוכסין בצער (מגילה יא). שמייס כמו (שבת ק"א); קטן המסורבל בצער, ולשון מלגס הוא כמו (דניאל ג) פסימו בסרבלתיון (ע"ז ב). ואין להם מנחה כדוב. דוב אין לו מנחה אלא הלק ובל כל עשה (סו).

וחתה וצחור. צעשרת השצטיס שהגלה סנהרבי משטעי: **וכון לפסול**. כל מקום שגלו השצטיס נטמעו עובדי כוכבים צצנותיהם ועוד כוכבים ועוד הבא על צת ישראל אפילו למ"ד (יבמות דף מה). הולד ממזר לא הוי פגום מיהא הוי: